

JUBILEUSZ PROFESORA ANDRZEJA WYROBISZA

2 kwietnia 1992 r. na Wydziale Humanistycznym w Białymstoku odbyła się uroczystość wręczenia książki pamiątkowej prof. Andrzejowi Wyrobiszowi z okazji 60. rocznicy urodzin. Była to ważna uroczystość w życiu wydziału. Prof. A. Wyrobisz był długoletnim dyrektorem Instytutu Historii i dziekanem Wydziału Humanistycznego Filii UW w Białymstoku.

W ciągu 38 lat pracy naukowej ogłosił drukiem ponad trzysta publikacji. Jego zainteresowania ogniskują się wokół badań nad miastami, regionalistyką, społeczeństwem i kulturą. Prace ofiarowane Profesorowi w formie książki na Jego jubileusz odzwierciedlają tę tematykę. Koncentrują się wokół trzech zagadnień: miasta, regionu i społeczeństwa.

W dziale *Miasto* mieszczą się prace obejmujące okres od XV w. do końca II Rzeczypospolitej. Teksty odnoszą się zarówno do miast w skali całych państw, jak też ich części, regionów oraz do pojedynczych ośrodków miejskich. Są tu zarówno przeglądy badań nad dziejami miast, jak i rezultaty indywidualnych badań autorskich. Problematyka jest różnorodna: odnosi się do zagadnień urbanistycznych, socjotopografii, demografii, struktury zawodowej, przyczyn rozwoju i upadku miast, struktury sieci miejskiej.

Część książki zatytułowana *Region* przynosi treści odnoszące się zarówno do terenów zakreślonych bardzo szeroko (Europa Środkowa), jak i wąsko. Są tu rozważania metodologiczne nad pojęciem regionu funkcjonującym w świadomości, badania dotyczące przejawów życia społecznego, gospodarczego, politycznego i kulturalnego istniejące na określonym terytorium. Powstały one na podstawie zróżnicowanej bazy źródłowej. Są to źródła typu gospodarczego, sądowego, źródła o charakterze publicznoprawnym.

Ostatnia część książki, *Spoleczeństwo*, jest najbardziej różnorodna tematycznie. Artykuły tu zamieszczone traktują o jednostce na tle wydarzeń dziejowych oraz o zbiorowościach politycznych, etnicznych. Są to publikacje z dziejów polityki, obywatelstwa, świadomości, jak też wkraczające w obszar badań historii kultury materialnej.

Księgę zamykają dwa teksty przybliżające postać prof. A. Wyrobisza jako naukowca i organizatora życia naukowego i dydaktycznego w białostockiej Filii Uniwersytetu Warszawskiego.

W sumie książkę współtworzy 32 autorów, pochodzących ze środowisk naukowych białostockiego i warszawskiego, jak również spoza granic Polski.

Bogactwo zagadnień i szereg nowych spostrzeżeń zawartych w artykułach książki

jubileuszowej prof. Andrzeja Wyrobisza stanie się użytecznym zbiorem studiów dla historyków zainteresowanych problematyką miejską, regionalną i społeczną, a także – można przypuszczać – posłuży jako inspircja do dalszych badań.

Ewa Dubas-Urwanowicz